

V oddaljenih kočah je ključna preventiva

Po požaru na Golteh

Na območju Zgornje Savinjske doline so v zadnjih letih zgorele kar tri koč

Potem ko je leta 2017 pogorel Kocbekov dom na Korošici in novembra 2019 Frischaufov dom na Okrešlju, so včeraj brez svoje edine planinske koč ostali še v Planinskem društvu Mozirje. V sredo zvečer so žalostno pogledovali proti Mozirski koči, ki jo je požaral ogenj, požar je bil viden tudi iz doline. Mnogi se sprašujejo, kaj se dogaja, da so že tri koč v Zgornji Savinjski dolini pogoltnili ognjeni zublji. A tudi strokovnjaki pravijo, da se vsega ne da preprečiti, sploh če so koč bolj oddaljene. Je pa preventiva pomembna.

ŠPELA KURALT

Mozirska koč na 1356 metrih nadmorske višine je ena najstarejših v Sloveniji, prvo koč je Savinjska podružnica Slovenskega planinskega društva odprla oktobra 1896. Kasneje je dvakrat pogorela, tokratni požar je bil torej že tretji. Zakaj je zagorelo, še ni znano. Kot je povedala Milena Trbulin iz policijske uprave Celje, so si kriminalisti lahko ogledali le zunanost, v notranjosti koč, kolikor je je ostalo, je prenevarno. Včeraj je namreč še vedno telo na nekaterih mestih in gasilci so morali požarišče še vedno zalivati.

Delo gasilcev je bilo zelo težavno. Poledenela cesta, strmo pobočje in resnično hud požar. Ko so prišli do koč, je bila ta že povsem v ognju. Gasilo je več kot 80 gasilcev s šestnajstim gasilskimi vozili in petimi traktorskimi cisternami iz PGD Mozirje, Rečica ob Savinji, Pobrežje ob Savinji, Grušovlje, Gorica ob Dreti in Ljubno ob Savinji. Videli so, da koč ne morejo več rešiti, je dejal poveljnik PGD Mozirje Stane Weiss: »Dve uri je trajalo, da smo požar lokalizirali. Da smo zaščitili bližnji gozd, smo morali požagati tudi nekaj dreves. Potem smo intenzivno gasili še dve uri, nato pa čez noč skrbeli za posamezna žarišča.«

Velik udarec in škoda

Preiskava požara se bo nadaljevala v prihodnjih dneh, območje je zavarovano in vse planince prosijo, da se zaradi preiskave in varnosti ne gibljejo v okolici koč. Še pred zaključeno preiskavo pa je jasno, da je koč, ki so jo obnovili pred desetimi leti, uredili notranjost, pred dvema letoma pa na novo izolirali in name-

stili macesnovo fasado, popolnoma uničena. Kolikšna je škoda, predsednik Planinskega društva Mozirje Boštjan Goličnik še ne more oceniti: »Še vedno ne morem verjeti, da se je to zgodilo našemu društvu. Ta koč je bila zelo pomembna zanj. Lani smo sklenili pogodbo z novo najemnico in te dni smo se z njo pogovarjali o podaljšanju pogodbe, saj smo bili obojestransko zadovoljni. Koč je bila v poletnem času zelo dobro obiskana in planinci so hvalili osebje in ponudbo. Prehitro je, da bi lahko karkoli govorili o poteku sanacije, načrtih za prihodnost in sami gmotni škodi. Za nas je škoda ogromna, čeprav je bila koč zavarovana. Dobivam številne klice krajanov, ki nas podpirajo in bodrijo. Koč je v preteklosti že dvakrat pogorela, zdaj tretjič in vem, da bo še enkrat tukaj nekje stala nova.«

Mozirska koč je bila po podatkih podpredsednika Planinske zveze Slovenije (PZS) Mira Eržena zavarovana za 350.000 evrov. A Eržen opominja: »Eno je vsota, za katero je koč zavarovana, drugo pa je, koliko stane nova koč. Če vzamemo primer Okrešlja ali Korošice, so lahko razlike trikratne ali še kaj več.«

Da je škoda za PD Mozirje ogromna, je dejal tudi generalni sekretar PZS Damjan Omerzu: »Koč je še posebej priljubljena med obiskovalci v širši regiji, ki jo redno obiskujejo in za mnoge predstavlja drugi dom. Pogorišče smo si danes ogledali skupaj s predstavniki društva, ki so na terenu že od včeraj. V naslednjih dneh se bosta sestali vodstvi PZS in društva ter se dogovorili o nadaljnjih korakih.«

Javljalec požarov

V javnosti, predvsem na družbenih omrežjih, se pojavljajo vprašanja, kako je mogoče, da so na območju Zgornje Savinjske doline v zadnjih letih zgorele kar tri koč. Mozirska koč ni imela javljalec požarov, obstaja tudi možnost, da bi imeli nameščene kamere. Eržen poudarja: »Te teorije se pojavljajo, dvomi, človek nehoti pomisliti na to. Pri planinskih kočah je treba vedeti, da ni povsod signala, ki bi v vsakem trenutku kvalitetno prenašal neko sliko. To pomeni, da kjer ni signala, bi morali imeti rekorder, ki bi to beležil, seveda rekorder ne bi smel biti v hiši. Po teh požarih, ki so bili, smo društva posebej opozarjali na po-

žarno varnost, na vse preventivne ukrepe, občasne preglede koč, tudi če so odprte, in tako naprej. Ampak zagotovo bomo morali, glede na to, da se tehnika razvija, še dodatno poskrbeti, da bomo imeli še bolj celovit pregled.«

Spomnimo, da je Kocbekov dom na Korošici pogorel leta 2017, ker je planinka na plinskem štedilniku začela greti petrolej namesto vode. Zaradi suma kaznivega dejanja povzročitve splošne nevarnosti so takrat kazensko ovadili državljanko Poljske. Frischaufov dom na Okrešlju pa je novembra 2019 pogorel zaradi napake na električni napeljavi. Kriminalisti tudi niso izključili možnosti, da so bili na delu glodavci, ki so pregriznili napeljavo.

Varnost

Mnogi menijo, da bi lahko veliko pripomogli k požarni varnosti javljalniki požara in kamere. Koliko planinskih koč jih ima, na PZS ne vedo. A kot pojasnjuje strokovni sodelavec PZS Dušan Prašnikar, teh naprav pogosto sploh ni možno namestiti ali pa ne bi imelo pravega smisla: »Glede na to, da je večina koč odmaknjena od naseljenih območij in so težje dostopne, javljalniki ne bi imeli pravega učinka, saj je za uspešno gašenje ključna takojšnja reakcija in gašenje začetnega požara. Z izjemo Kocbekovega doma na Korošici, kjer je bil vključen človeški faktor, nerazumno in nerazsodno kuhanje petroleja, je pri ostalih primerih prišlo do požara, ko je bila koč prazna.« Mozirska koč je sicer ena redkih koč, ki je običajno odprta vse leto. Tokrat je zaprta že od oktobra zaradi epidemije koronavirusa. Najemnica jo je sicer redno urejala in obiskovala. Nazadnje je bila v njej v torek in vse je bilo tako, kot je treba.

Da javljalniki v takih primerih res ne morejo veliko pomagati, se strinja tudi generalni sekretar Slovenskega združenja za požarno varnost Gašper Golob: »Zgodnje javljanje pride v poštev, kadar se lahko kdo hitro odzove. Zato je ključna preventiva. Da se v objektih preverijo vse električne inštalacije, da se, ko je objekt prazen, izklaplajo vsi električni porabniki, zaprejo vsa vrata znotraj objekta. Lahko se, recimo, začne nekaj smoditi v nekem prostoru in če so vrata zaprta, se lahko zgodi, da se

požar ne bo širil, ker bo zmanjkalo kisika. Takšne primere smo že imeli. Nujno je, da se preverjajo in redno vzdržujejo kurilne in dimovodne naprave. In da se poskrbi za izobraževanje, usposabljanje tistih, ki so na objektu, da znajo ukrepati, če pride do požara. Ker lahko traja zelo dolgo, preden pridejo gasilci.« Golob sicer vseeno svetuje, da se, kjer je možno, namestijo javljalniki požara in kamere: »Zdaj so že take tehnične rešitve, da lahko prenašajo signal tudi prek mobilnega omrežja. Alarm pa lahko dobi sose, ne nujno le gasilci. Tisti, ki so lahko tam prvi.«

Kot je povedal Prašnikar, so sicer v PZS lani z Zavarovalnico Triglav v posebni akciji 52 planinskih koč opremili s 152 protipožarnimi am-

pulami za gašenje začetnih požarov, vendar je poudaril: »Glede na lokacijo in nedostopnost nobena koča ni povsem varna pred požarom. Že v urbanih središčih ni mogoče zagotoviti absolutne varnosti pred požarom. V odmaknjenih predelih pa je to še toliko težje, sploh če je koča zaprta in se širjenje požara ne zazna pravočasno.« Tako denimo za Okrešelj sploh niso vedeli, da gori, ker je tako odmaknjen. Dan kasneje so našli le pogorišče. Pozimi je po navedbah PZS izmed 161 planinskih koč zaprtih 41, stalno odprtih 40, ob vikendih pa odprtih 74. Trenutno je zaradi epidemije zaprtih 69 planinskih koč.

Preiskava požara se bo nadaljevala

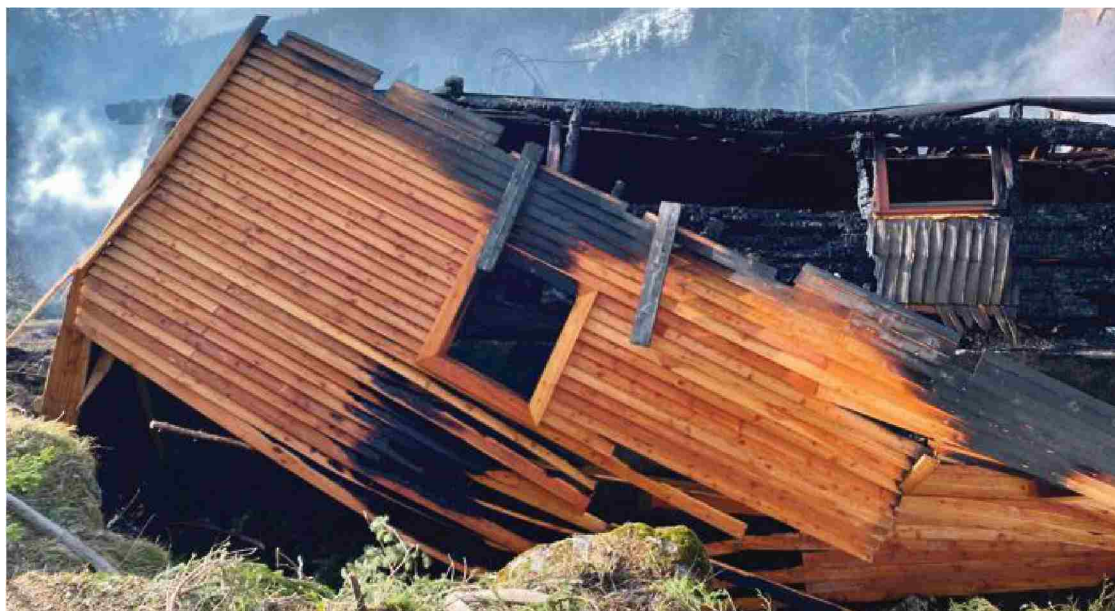
v prihodnjih dneh, območje je zavarovano in vse planince prosijo, da se zaradi preiskave in varnosti ne gibljejo v okolici koč.

Planinske koč L pozimi

Pozimi je po navedbah PZS izmed 161 planinskih koč zaprtih 41, stalno odprtih 40, ob vikendih pa odprtih 74 koč. Zdaj je zaradi epidemije zaprtih 69 koč.

To je ostalo od Mozirske koč na Golteh. FOTOGRAFIJE PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE

Mozirska koča na 1356 metrih nadmorske višine je bila ena najstarejših v Sloveniji.

Še pred zaključeno preiskavo je jasno, da je koča, ki so jo obnovili pred desetimi leti, popolnoma uničena.

Gasilo je več kot 80 gasilcev s šestnajstimi gasilskimi vozili in petimi traktorskimi.

Frischaufov dom na Okrešlju je pogorel novembra 2019.

Kocbekov dom na Korošici je zgorel potem, ko je planinka namesto vode na plinskem štedilniku grela petrolej. FOTO PICASA